

Vorančeva pot

Ob 110. obletnici rojstva rojaka, pisatelja Lovro Kuharja - Prežihovega Voranca, so Krajevna skupnost Kotlje, Kulturno društvo Kotlje in Občina Ravne na Koroškem obnovile že pred leti uveljavljeno **Vorančevo pot**, ki predstavlja postaje pisateljevega življenja v rojstnih Kotljah, od rojstva naprej.

"Lovro Kuhar je pomenljiva osebnost ne le v krajevnem, ampak tudi v mednarodnem merilu. Njegov pomen presega domača, slovenska merila. V njegovi podobi se dovršujejo vsi vzgibi ljudske duše za osvobojenje. Kotlje so srenja in soseska, ki ima to spoznanje, da je Lovro Kuhar v vsej svoji človeški, politični in umetniški celovitosti velika kulturna bogatija. Ta čudoviti svet, koder poteka spominska pot, je stvarna življenjska pot, povzdignjena v simboliko borbe za svoj svet." (dr. Franc Sušnik)

Na njej moremo začutiti dih tihih globeli, ljubezen do zemlje in razbijanje kovaških peči. Tukaj se prepletata trdo življenje kmeta in delavca, ki sta ujeta v naročju Gore in gledata na svet z drugačnimi očmi, ki naredijo ta kraj lepši in drugačen od drugih.

Vorančeva pot, zarisana v Kotlje, Podgoro in Preški vrh, je svojevrsten, značilen in enkraten spomenik. Iz trde zemlje vedno znova raste lepota pisane besede, ki jo je s svojimi deli tej pokrajini podaril Lovro Kuhar - Prežihov Voranc.

Postaje Vorančeve poti

- VP1** POBIČ S SOLZICAMI
- VP2** RIMSKI VRELEC *Krvperh*
- VP3** KOTNIKOVA BAJTA
- VP4** PEKEL
- VP5** KÓGEL
- VP6** IVARČKO JEZERO
- VP7** ŠRATNEK
- VP8** PREŽIHOVA BAJTA
- VP9** POKOPALIŠČE

Dolžina poti ~ 14 km
Čas hoje ~ 4 ure

Vorančeva pot, zarisana v Kotlje, Podgoro in Preški vrh, je svojevrsten, značilen in enkraten spomenik. Iz trde zemlje vedno znova raste lepota pisane besede, ki jo je s svojimi deli tej pokrajini podaril naš Lovro Kuhar – Prežihov Voranc.

»Lovro Kuhar je pomenljiva osebnost ne le v krajevnem, ampak tudi v mednarodnem merilu. Njegov pomen presega domača, slovenska merila. V njegovi podobi se dovršujejo vsi vzgibi ljudske duše za osvobojenje. Kotlje so srenja in soveska, ki ima to spoznanje, da je Lovro Kuhar v vsej svoji človeški, politični in umetniški celovitosti velika kulturna bogatija. Ta čudoviti svet, koder poteka spominska pot, je stvarna življenjska pot, povzdignjena v simboliko borbe za svoj svet.« (dr. Franc Sušnik) ...

... Na njej moremo začuti dih tihih globeli, ljubezen do zemlje in razbijanje kovaških peči. Tukaj se prepletata trdo življenje kmeta in delavca, ki sta ujeta v naročju Gore in gledata na svet z drugačnimi očmi, ki naredijo ta kraj lepši in drugačen od drugih.

ORIS POTI:

VP 1

POBIČ S SOLZICAMI

Vorančeva pot se prične v centru Kotelj. Pri pošti, nasproti avtobusne postaje, je v parku postavljen bronast kip **Pobiča s solzicami**, obrnjenega proti Preškemu vrhu. Kip je delo akademskega kiparja Stojana Batiča in daje centru poleg simbolike tudi lepo, kulturno podobo.

Od tu se odpravite naprej po asfaltni cesti mimo šole, naravnost proti Rimskemu vrelcu. Na vzhodni strani se razprostira novo stanovanjsko naselje, na jugozahodni strani se v zatišju Gore razprostira prijazen svet Podgore in Podkraja.

VP 2

RIMSKI VRELEC

Na **Rimskem vrelcu** se morate ustaviti! Nekoč je bilo tu priljubljeno letovišče, znano po izviri čiste alkalične in brezžveplene **hotuljske slatine**, ki so jo priporočali slabokrvnim ljudem in proti boleznim srca in ožilja. Domačini temu vrelcu, pri katerem se lahko še vedno odžejate, pravimo »Kiséva voda«. Tukaj je ohranjena tudi reliefna podoba – spomin na rimsko cesto Celeia – Virunum, ki je vodila iz Starega trga mimo Zagrada nad Prevaljami.

Na južni strani stavbe, kjer izvira slatina, je vzdana **spominska plošča**, ki priča o nacističnih grozotah med 2. svetovno vojno, v bližnjem gozdu pa je **spomenik** mučenim in pobitim žrtvam v policijski postojanki na Rimskem vrelcu.

Od tu pelje zložna pot naprej, lahko pa se vrnete do križišča in po makadamski cesti nadaljujete pot proti Kotniku, rojstni hiši Lovra Kuharja, Prežihovega Voranca.

VP 3

KOTNIKOVA BAJTA- ROJSTNA HIŠA PREŽIVEGA VORANCA

Pri Kotniku v Podgori se je 10. avgusta 1893 rodil Lovro Kuhar in živel tu samo nekaj mesecev, do vigredi 1894. Na mestu Vorančeve rojstne hiše stoji danes obnovljena hiša, na kateri je vzidana **spominska plošča**.

Pot pelje naprej nekaj časa po makadamski cesti, potem se nadaljuje skozi gozd, ob slikoviti podobi hudournika, do Kozarnika, kjer je v bližini, nad cesto, **Tonijeva bajta**. Tu je bil dom Vorančevega deda. Desno od Kozarnika pelje pot po makadamski cesti naprej proti Kóglu.

VP 4

PEKEL

Sredi poti se odcepi steza desno v gozd in ko ga prečkate, se pred vami pokaže Kógel. Tukaj se najprej odpravite po makadamski cesti proti **Peklu**, kjer je Voranc pasel in od koder je materi prinesel dehtečih solzic.

VP 5

KÓGEL

Iz Pekla pelje najprej makadamska in potem travnata pot nazaj, proti **Kóglu**, k mogočnim lipam. S Kóglu je Voranc 4. novembra 1899 začel hoditi v šolo. Od tod je tudi opazoval požar, ko so Kotle tega leta gorele.

VP 6

IVARČKO JEZERO

S Kóglja se po isti poti vrnete nazaj, potem pa se po cesti odpravite proti **Ivarčkemu jezeru**. Ivartnik nad Ivarčkim jezerom je kmetija, ki jo je Prežih v romanu »Jamnica« poimenoval **Bunk**.

Pot pelje okoli jezera, kjer se lahko ustavite in okrepčate, potem pa naprej, mimo parkirišč, proti Šratneku. Na križišču, kjer se stikata makadamska in asfaltna cesta, gremo naravnost po makadamski cesti in pot nas vodi na Šratnek. Pred nami se odpre čudovit pogled na Kotlje, Brdinje in Preški vrh.

Če se v križišču odpravimo desno, po asfaltni cesti, pridemo do kmetije Lužnik. Tam je umrl ostareli **Svetneči Gašper**, ki ga je Prežih prikazal v noveli »Pot na klop«. Lužnik pa je podoba starega **Munka** iz Jamnice.

VP 7

ŠRATNEK

Na **Šratneku** nas pot vodi mimo ostankov gradu Šratnek, nekaj metrov nižje pa stoji ob cesti **cerkev sv. Mohorja in Fortunata**, ki je lepa, baročno predelana gotska stavba z zvezdastim obokom prezbiterja. *Cerkev stoji na »turških šancah«, obrambnih okopih, ki so jih ljudje v času turških bojev zgradili v obrambne namene. **Turške šance** so speljane iz Podgore, mimo Šratneka, čez Preški vrh in k javorniški graščini.*

Od tu nas pelje pot proti Preškemu vrhu. Če prej, takoj za cerkvijo, zavijemo levo, na makadamsko cesto, nas ta pripelje do Miheva in Krautbergerja. **Mihelje** je Voranc opisoval kot lep, prijazen kmetski dom. Tukaj je Kuharjeva družina našla kratkotrajen gostaški kvartir in tu se je rodil drugi sin, **Alojz Kuhar**, najprej duhovnik v domači fari, potem dvakratni doktor. **Krautberger** (Kravperh) je prastari dom Vorančeve matere in tam so bili Kuharji slabi dve

VP 8

PREŽIHOVA BAJTA

Prežihovo bajto na Preškem vrhu je kupil Vorančev oče leta 1911. To je značilna koroška stavba malega kmeta (bajtlerja), ki nas s svojo notranjostjo spominja na značilno okolje Prežihove mladosti. Bajta je prislonjena ob sončno reber Preškega vrha, od koder je lep razgled na Kotlje in vso hotuljsko kotlino na vzhodni in košato Uršljo goro na južni strani. Skupaj s hlevom predstavlja bajta vzporedni tip kmečkega doma.

»Vorancu je bil to dom od njegovega 18. do 29. leta, tu je tesaril, oral in sejal, od tod je šel v združno šolo v Ljubljano in v kmetijski združni tečaj na Dunaj, šel in se vračal domov, od tod je moral k vojakom in v vojsko in se je spet vrnil domov. V teh letih je používal Kotlje, materine pripovedi, dušo si je napolnil z vsem, kar je potem, ko je bil po svetu, izbruhnilo iz njega – vse tisto veliko, kar zaznamuje ime Prežihov Voranc, od Boja na Požiravniku, do Ajdovega strnišča. Pri bajti si je Voranc nabral zakladnico za prihodnji čas.« (dr. Franc Sušnik)

Tik nad Prežihovo bajto stoji nad nekdanjim ajdovim strniščem bronast **Prežihov spomenik**, delo akademskega kiparja Stojana Batiča.

VP 9

POKOPALIŠČE V KOTLJAH

Potem pelje pot nazaj, mimo spomenika po cesti in naprej proti Kotljam, mimo kmetije Zdovc, do **pokopališča**, kjer je ob cerkvi sv. Marjete Vorančev grob. Ob njem so nagrobni spomeniki Kuharjevih. Od tu je samo še nekaj korakov do centra, do **Pobiča s solzicami**, kjer se pot zaključi in znova prične.

Za pot potrebujemo štiri ure zmerne hoje. Kogar pa bo pot vodila še do Tonija, Lužnika, Miheva in Krautbergerja, bo potreboval še uro in pol več časa.